

anna-karin.crutze@academedia.se

josephine.wallenberg@pysslingen.se

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn i Rudanskolan
i Pysslingen Förskolor och Skolor AB

Tillsyn i Rudanskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn hos den fristående huvudmannen Pyslingen Förskolor och Skolor AB under hösten och vintern 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen 13 av huvudmannens skolenheter i fem olika kommuner.

Rudanskolan besöktes av Skolinspektionen den 12 november 2014 och den 13 november 2014.

Fakta om skolenheten

Rudanskolan är en fristående grundskola för årskurserna 4-9. Skolan är belägen i Haninge kommun. Huvudman för skolan är Pyslingen Förskolor och Skolor AB (org.nr 556035-4309).

Vid tillfället för tillsynen har skolan 463 elever.

Skolan leds av en rektor. På skolan finns tre arbetslag med varsin arbetslagsledare; ett arbetslag för årskurs 4-5 och två arbetslag för årskurs 6-9.

Kunskapsresultat

Årskurs 6

Skolverkets statistik för årskurs 6 läsåret 2013/2014 visar att, nästintill alla elever, nådde betygen A-E i samtliga ämnen. Skolans sammanställning visar att 86 procent av eleverna når kunskapskraven i alla de ämnen de har haft undervisning i. Den genomsnittliga betygspoängen för respektive ämne var lägst i ämnena kemi (10,4), musik (11,7) och teknik (11,7). Den genomsnittliga betygspoängen var högst i ämnena hemkunskap (15,2) och slöjd (14,6). Resultaten är i nivå med motsvarande genomsnittliga resultat i riket.

Årskurs 9

Skolverkets statistik visar att skolans genomsnittliga meritvärde för läsåret 2013/2014 var 217 poäng. I riket var meritvärdet 215 poäng samma läsår. Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen under läsåret 2013/2014 var 77 procent vilket var samma andel som för riket. Läsåret 2013/2013 var 92 procent av eleverna behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram och till de högskoleförberedande programmen var 91 procent av eleverna behöriga. Motsvarande andel för riket var 87 respektive 86 procent samma läsår. Den genomsnittliga betygspoängen för respektive ämnen var lägst i ämnena biologi (11,7 jämfört med rikets 13,1) och matematik (11,8 jämfört med rikets 12,3). Den genomsnittliga betygspoängen var högst i ämnena hem och

konsumentkunskap (17,2 jämfört med rikets 14,3) och slöjd (16,3 jämfört med rikets 14,4).

Kunskapsresultaten har under de senaste fem läsåren varit relativt likartade. År 2012 var meritvärdet som högst (224 poäng) och 2014 var det som lägst (214 poäng).

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att Rudanskolan behöver förbättra sitt systematiska kvalitetsarbete. För att kunna identifiera vilka utvecklingsbehov som finns på skolan i syfte att eleverna ska lyckas bättre i sin utveckling mot målen är det viktigt att samtlig personal deltar i arbetet med att utifrån en analys av exempelvis kunskapsresultaten på skolan sätta in åtgärder för att höja måluppfyllelsen. Det systematiska kvalitetsarbetet behöver vara dokumenterat och det ska vidare framgå vilka behov som styr de identifierade utvecklingsinsatserna.

Skolinspektionen konstaterar att eleverna inte ges möjlighet att få inflytande över undervisningens innehåll i tillräcklig utsträckning. Vid de tillfällen eleverna har inflytande över undervisningen rör det sig främst om vilket arbetssätt och vilken redovisningsform som ska användas.

På skolan arrangeras årligen en skidresa, på skoltid, där de elever som vill följa med måste betala för att kunna delta. Av utredningen framgår att elever som inte betalar inte får följa med.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) anna-karin.crutze@academedia.se att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 13 mars 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Rudanskolan måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Ge eleverna reellt inflytande över undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Av läroplanen framgår att lärarna har ett utpekat ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 674) anges att eleverna har rätt till inflytande över undervisningen, skolmiljön och verksamheten i övrigt. Kravet på att eleverna ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen innebär att det inte är tillräckligt att eleverna ges möjlighet att ta del i detta arbete utan det krävs ett mer aktivt arbete krävs från skolans sida.

Tillsynen visar att skolans arbete med elevinflytande brister när det gäller elevernas möjlighet att påverka undervisningens innehåll.

Vid intervju uppger de yngre eleverna att lärarna har en plan för vad som ska göras och att eleverna främst får vara med och påverka hur de ska arbeta med olika moment eller välja i vilken ordning de olika momenten ska göras. De äldre eleverna uppger vid intervju att lärarnas planering styr innehållet i undervisningen, men att de kan påverka på vilket sätt de ska arbeta och hur de ska examineras. Eleverna uppger att "de inte har försökt att påverka".

Lärarna för de yngre eleverna uppger vid intervju att de känner sig styrda av läroplanens centrala innehåll i sin planering. Vidare säger de att om "eleverna får välja och deras intressen kommer in så har vi inte bestämt det från början utan det kommer vi in på under tiden". Vid intervju med lärarna för de äldre eleverna framkommer att elevernas möjlighet att påverka undervisningen varierar mellan olika lärare och ämnen. I vissa ämnen är det svårt att låta eleverna vara med och påverka eftersom det är så mycket som ska hinnas med uppger lärarna.

Rektorn uppger vid intervju att skolan, i föregående års enkätundersökning bland eleverna, hade dåligt resultat avseende elevernas uppfattning om de hade elevinflytande. Rektorn säger att de pedagogiska planeringar som lärarna ger till eleverna innebär att undervisningens innehåll redan är fastlagt. Däremot är lärarna enligt rektorn duktiga på att låta eleverna få påverka arbetssätt och examinationsform.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolan arbete med elevinflytande brister. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och Pysstringens Förskolor och Skolor AB föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

1 kap. 10 § skollagen, 4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Rudanskolan måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Genomför ett kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Om det vid uppföljning av verksamheten kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen, enligt skollagen, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Det förutsätter att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Skolans arbete med systematiskt kvalitetsarbete brister eftersom analysen av kunskapsresultaten inte är tillräcklig för att kunna identifiera vilka insatser som ska sättas in för att ytterligare höja elevernas kunskapsresultat.

I Rudanskolans kvalitetsrapport för 2013-2014 saknas det en sammanställning av kunskapsresultaten. I kvalitetsrapporten har det satts upp två utvecklingsmål för läsåret 2013-2014 vad avser elevernas kunskapsresultat; ökad måluppfyllelse och att 100 procent av eleverna ska vara behöriga till gymnasieskolan. I den kommentar som ges i rapporten konstateras det att både måluppfyllelsen och andelen behöriga till gymnasiet har ökat. Samtidigt visar rapporten att andelen elever som når minst betyget E i samtliga ämnen samma läsår var 78 procent och att skolan bör arbeta för att andelen elever med godkända betyg ska öka på skolan. De åtgärder som beskrivs i kvalitetsarbetet på skolan vad avser arbetet med att höja elevernas kunskapsresultat är att fortsätta utveckla undervisningen för att öka elevernas motivation. Detta ska ske genom att de fortsätter med kollegialt lärande.

Vid intervju med lärarna för de äldre eleverna framkommer att lärarna sitter i grupp och analyserar och sätter mål för det fortsatta arbetet utifrån de kund- och medarbetarenkäter som genomförs på skolan. Vad det gäller analysen av elevernas kunskapsresultat görs det främst utifrån de olika ämnena var för sig snarare än på en skolövergripande nivå enligt lärarna. Elevhälsan uppger vid intervju att de var med och tittade på elevernas betyg och rektorns analys av resultaten men de kan enligt Skolinspektionen inte ge exempel på vilka slutsatser de drog av detta. Vid intervjun med rektorn framkommer att lärarna tittat på den totala måluppfyllelsen på skolan men inte hur måluppfyllelsen varierar mellan olika ämnen.

Skolinspektionen konstaterar att det i skolans kvalitetsrapport inte finns tillräckligt underlag för en fördjupad analys av elevernas kunskapsresultat och att det därmed blir svårt att sätta in adekvata åtgärder för att höja kunskapsresultaten.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolans arbete med det systematiska kvalitetsarbetet brister. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och Pysslingen Förskolor och Skolor AB föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Rudanskolan måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att utbildningen är avgiftsfri.

Motivering

Avgiftsfri utbildning

Rätten till en likvärdig utbildning av hög kvalitet får aldrig vara beroende av en enskild persons ekonomiska förutsättningar. Utgångspunkten i skollagen är därför att utbildningen i förskoleklassen och grundskolan ska vara avgiftsfri. Det får dock förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. Med obetydlig kostnad menas enligt förarbetet till skollagen främst kostnader för en färdbiljett med allmänna kommunikationsmedel, en mindre entréavgift till ett museum eller liknande. Enligt förarbetet måste utgångspunkten vara att finansieringen av skolresor ska ske genom kommunala medel eller att elever helt frivilligt samlar in pengar till kostnaden om resan innebär mer än en obetydlig kostnad. Det är inte förbjudet att låta kostnader för skolresor, utflykter eller liknande aktiviteter ersättas av vårdnadshavare på frivillig väg. Sådana aktiviteter ska vara öppna för alla elever, oavsett om en elevs vårdnadshavare väljer att bidra eller inte. Enligt förarbetet är det med hänsyn härtill inte godtagbart att skolan erbjuder en kostnadsfri alternativ verksamhet för de elever vars vårdnadshavare inte vill betala dessa aktiviteter (prop. 2009/10:165 s. 374-375).

Vid intervju med de äldre eleverna och lärarna framkommer att det på en friluftsdag varje läsår arrangeras en skidresa, på skoltid där lärare medföljer, som innebär kostnader på cirka 500 kronor för eleverna. De elever som inte betalar för resan får välja ett annat kostnadsfritt alternativ uppger eleverna. Vid intervjun med rektorn framkommer att skolans idrottsförening arrangerar skidresan och att det finns tio andra aktiviteter att välja bland för eleverna.

Enligt Skolinspektionens praxis är 500 kronor inte att anse som en obetydlig kostnad. Skidresan är heller inte öppen för alla då bara elever som har föräldrar som har möjlighet att betala får följa med.

Att det finns andra kostnadsfria alternativ föranleder inte någon annan bedömning.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolans arbete med att erbjuda en avgiftsfri utbildning brister. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och Pyslingen Förskolor och Skolor AB föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

1 kap. 8 § och 10 kap. 10-11 §§ skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) anna-karin.crutze@academedia.se en anmärkning.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Disciplinära åtgärder dokumenteras inte

Motivering

I skollagen anges att rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Enligt skollagen får det beslutas om utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid en annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål. En sådan åtgärd ska dokumenteras av den som genomför åtgärden.

Tillsynen visar att vid de tillfällen då disciplinära åtgärder tillämpas dokumenteras inte alltid detta.

Vid intervju med elever och lärare framkommer att det händer att disciplinära åtgärder vidtas på skolan, om än inte speciellt ofta. Exempel på disciplinära åtgärder som har tillämpats är utvisning ur klassrummet. Vid intervjun med lärarna framkommer att det har hänt att en utvisning ur klassrummet inte har dokumenteras av lärarna vid det aktuella tillfället. Rektorn uppger vid intervjun att hon har informerat sina lärare att disciplinära åtgärder ska dokumenteras.

Eftersom Skolinspektionens utredning visar att skolans arbete med trygghet och studiero i övrigt fungerar väl bedöms bristen som mindre allvarlig och Pysslingen Förskolor och Skolor AB tilldelas därför en anmärkning.

Föfattning

5 kap. 3 och 24 §§ skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Jesper Molin
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under en eller flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsformer Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.